

169/1999 Sb.

ZÁKON

ze dne 30. června 1999

o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

Změna: [359/1999 Sb.](#)
Změna: [3/2002 Sb.](#)
Změna: [320/2002 Sb.](#)
Změna: [218/2003 Sb.](#)
Změna: [52/2004 Sb.](#)
Změna: [539/2004 Sb.](#)
Změna: [109/2006 Sb.](#)
Změna: [346/2007 Sb.](#)
Změna: [7/2009 Sb.](#)
Změna: [306/2008 Sb.](#), [41/2009 Sb.](#)
Změna: [281/2009 Sb.](#)
Změna: [341/2010 Sb.](#), [181/2011 Sb.](#)
Změna: [375/2011 Sb.](#)
Změna: [399/2012 Sb.](#)
Změna: [276/2013 Sb.](#)
Změna: [377/2015 Sb.](#)
Změna: [204/2015 Sb.](#)
Změna: [188/2016 Sb.](#)
Změna: [58/2017 Sb.](#)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

VÝKON TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY

HLAVA I

Díl 1

Obecná ustanovení

§ 1 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje výkon trestu odnětí svobody (dále jen "výkon trestu") ve věznicích a ve zvláštních odděleních vazebních věznic.

(2) Účelem výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „trest“) je prostředky stanovenými tímto zákonem působit na odsouzené tak, aby snižovali nebezpečí recidivy svého kriminálního chování a vedli po propuštění soběstačný život v souladu se zákonem, chránit společnost před pachateli trestných činů a zabránit jim v dalším páchání trestné činnosti.

(3) Výkonem trestu se podle tohoto zákona rozumí též výkon trestního opatření odnětí svobody uloženého mladistvému; jeho výkonem se sleduje dosažení účelu stanoveného zákonem o soudnictví ve věcech mládeže.

(4) Mladistvým se pro účely tohoto zákona rozumí osoba, která v době spáchání provinění dovršila patnáctý a nepřekročila osmnáctý rok svého věku.

§ 2 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Hlavní zásady výkonu trestu

(1) Trest může být vykonáván jen takovým způsobem, který respektuje důstojnost osobnosti odsouzeného a omezuje škodlivé účinky zbavení svobody; tím však nesmí být ohrožena potřeba ochrany společnosti.

(2) S odsouzenými ve výkonu trestu se musí jednat tak, aby bylo zachováno jejich zdraví, a pokud to doba výkonu trestu umožní, podporovaly se takové postoje a dovednosti, které odsouzeným pomohou k návratu do společnosti a umožní vést po propuštění soběstačný život v souladu se zákonem.

§ 3 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Orgán zajišťující výkon trestu

(1) Střežení odsouzených, dozor nad nimi, metody zacházení s odsouzenými a stanovené podmínky výkonu trestu zajišťuje Vězeňská služba České republiky (dále jen "Vězeňská služba").

(2) Vězeňská služba je oprávněna odsouzeným vydávat pokyny a příkazy a používat vůči nim jen taková omezení a donucovací prostředky, které připouští zvláštní zákon.¹⁾

(3) Povinnosti a oprávnění příslušníka Vězeňské služby stanoví zvláštní zákon.¹⁾ Pokyny a příkazy v rozsahu stanoveném tímto zákonem jsou oprávněni vydávat vedle příslušníků Vězeňské služby i zaměstnanci Vězeňské služby.

(4) Zaměstnancem Vězeňské služby se pro účely tohoto zákona rozumí jak zaměstnanec České republiky zařazený k výkonu práce ve Vězeňské službě, tak příslušník Vězeňské služby.

§ 4 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Poradní komise

(1) K uplatňování poznatků, forem a metod zacházení s odsouzenými, které napomáhají k dosažení účelu výkonu trestu a k ochraně práv odsouzených, zřídí ředitel věznice poradní komisi (dále jen "komise") z odborníků, kteří zejména působí v oblasti práce s pachatelé trestných činů a osobami se sociálně patologickým nebo obdobným rizikovým způsobem chování, kteří se mohou spolupodílet na naplňování účelu trestu nebo kteří se mohou podílet na zajištění začlenění odsouzeného po výkonu trestu do společnosti nebo na zajištění jeho léčby. Členem komise nemůže být zaměstnanec Vězeňské služby.

(2) Členy komise jmenuje s jejich souhlasem ministr spravedlnosti (dále jen "ministr") na návrh ředitele věznice na dobu čtyř let, a to i opakovaně. Ředitel věznice ministroví podává návrhy na jmenování členů komise prostřednictvím generálního ředitele Vězeňské služby. Komise se skládá minimálně z pěti členů.

(3) Ministr odvolá člena komise, jestliže poruší závažným způsobem nebo opakovaně povinnosti vyplývající z členství v komisi, a to na návrh ředitele věznice nebo předsedy komise. Ředitel věznice ministroví podává návrh na odvolání člena komise prostřednictvím generálního ředitele Vězeňské služby.

(4) Činnost člena komise je jiným úkonem v obecném zájmu. Vězeňská služba poskytne členovi komise při cestách v souvislosti s výkonem činnosti cestovní náhrady ve stejném rozsahu, výši a za podmínek stanovených [zákoníkem práce](#) pro zaměstnance v pracovním poměru; za pravidelné pracoviště člena komise se pro účely cestovních náhrad považuje místo jeho bydliště.

(5) Člen komise má povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozví v souvislosti s výkonem své funkce. Zprostit této povinnosti může člena komise ministr. Člen komise je povinen účastnit se jednání komise a podílet se řádně na její činnosti.

(6) Předseda komise každoročně do 31. března podává generálnímu ředitelství Vězeňské služby souhrnnou písemnou zprávu o činnosti komise za uplynulý rok. Ke zprávě o činnosti komise připojí své stanovisko ředitel věznice. Generální ředitelství Vězeňské služby vypracuje na základě zpráv komisí jednotlivých věznic celkovou komplexní zprávu o jejich činnosti a předloží ji ministroví nejpozději do 31. května.

(7) Způsob jednání a vnitřní organizaci komise stanoví statut a jednací řád komise, který vydá generální ředitel Vězeňské služby.

§ 5 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Místo výkonu trestu

(1) Trest se vykonává ve věznici nebo ve zvláštním oddělení vazební věznice. Věznice zřizuje a zrušuje ministr a jejich správu vykonává Vězeňská služba podle zvláštního zákona.¹⁾

(2) Vyžaduje-li zdravotní stav odsouzeného poskytnutí zdravotních služeb, které nelze poskytnout ve zdravotnickém zařízení Vězeňské služby, a výkon trestu nelze přerušit, trest se na nezbytně nutnou dobu vykonává poskytovateli zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou, přičemž střežení odsouzeného v takovém případě zajišťuje nejbližší věznice. Zvýšené náklady spojené s provedením takových opatření hradí zdravotnickému zařízení Vězeňská služba.

(3) Trestní opatření odnětí svobody u mladistvých,^{3b)} kteří nepřekročili 19. rok svého věku, se vykonává odděleně od ostatních odsouzených, a to ve věznicích nebo zvláštních odděleních pro mladistvé s uplatňováním vnitřní diferenciací.

§ 6 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Přijímání odsouzených do výkonu trestu

(1) Do výkonu trestu lze přijmout odsouzeného jen na základě písemného nařízení výkonu trestu vyhotoveného soudem. Není-li k nařízení výkonu trestu připojeno písemné vyhotovení pravomocného rozsudku, soud je věznici zašle dodatečně.

(2) Při přijetí do výkonu trestu musí být odsouzený prokazatelně seznámen se svými právy a povinnostmi podle tohoto zákona a řádu výkonu trestu a s vnitřním řádem věznice. Písemné vyhotovení seznámení s právy a povinnostmi v jazyce

státu, jehož je občanem, nebo v jazyce, kterému rozumí, se bez odkladu předá odsouzenému.

§ 7 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Umístování odsouzených

Odděleně se umísťují odsouzení muži od odsouzených žen, odsouzení s infekčním onemocněním nebo u nichž je podezření na infekční onemocnění a dále zpravidla odsouzení:

- a) mladiství od dospělých,
- b) recidivisté od odsouzených, kteří jsou ve výkonu trestu poprvé,
- c) za úmyslně spáchané trestné činy od odsouzených za trestné činy z nedbalosti,
- d) trvale pracovně nezařaditelní,
- e) s poruchami duševními, poruchami chování,
- f) s uloženým ochranným léčením a zabezpečovací detencí a
- g) velmi nebezpeční podle [§ 72a](#).

§ 8 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Typy věznic

(1) Věznice se člení podle způsobu vnějšího střežení, zajištění bezpečnosti a režimu výkonu trestu do dvou typů, a to na věznici

- a) s ostrahou a
- b) se zvýšenou ostrahou.

(2) Vedle základních typů věznic uvedených v [odstavci 1](#) se zřizují zvláštní věznice pro mladistvé.

(3) V rámci jedné věznice mohou být zřízena oddělení různých typů, pokud tím nebude ohrožen účel výkonu trestu.

§ 9 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Zařazování odsouzených do typů věznic

(1) O tom, do jakého typu věznice bude odsouzený zařazen k výkonu trestu, rozhoduje soud podle zvláštního zákona.4)

(2) Odsouzený nastupuje výkon trestu ve věznici, kterou soud ve výzvě k nástupu trestu určil. Z důležitých důvodů může odsouzeného k nástupu výkonu trestu přijmout i jiná věznice.

(3) Další umístování odsouzených do jednotlivých věznic v souladu s rozhodnutím soudu o zařazení do určitého typu věznice provádí generální ředitelství Vězeňské služby ve spolupráci s ředitelem věznice, ve které odsouzený nastoupil k výkonu trestu.

Přeřazování odsouzených

§ 10 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

O přeřazení odsouzeného do věznice jiného typu během výkonu trestu rozhoduje soud podle zvláštního zákona.4)

§ 11 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Návrh ředitele věznice na přeřazení odsouzeného

(1) Ředitel věznice je povinen podat soudu návrh na přeřazení odsouzeného do jiného typu věznice, má-li za to, že přeřazení přispěje k dosažení účelu výkonu trestu.4)

(2) K návrhu na přeřazení odsouzeného do věznice jiného typu ředitel věznice vždy připojí vyhodnocení průběhu a účinnosti programu zacházení s odsouzeným, zhodnocení průběhu a úspěšnosti výkonu ochranného léčení, pokud bylo odsouzenému uloženo, a uvede i další skutečnosti, které mohou mít význam pro rozhodnutí soudu. Současně označí důkazy, které navrhuje provést, pokud to soud bude považovat za potřebné.

§ 12 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Návrh odsouzeného na přeřazení

Oznámí-li odsouzený řediteli věznice, že podává soudu návrh na své přeřazení do jiného typu věznice, ředitel věznice zašle soudu i bez jeho výzvy přílohy uvedené v [§ 11 odst. 2](#).

Vnitřní členění věznice s ostrahou

§ 12a

(1) Věznice s ostrahou se podle stupně zabezpečení člení na oddělení

- a) s nízkým stupněm zabezpečení,
- b) se středním stupněm zabezpečení a
- c) s vysokým stupněm zabezpečení.

(2) Do oddělení podle [odstavce 1](#) jsou odsouzení umístováni podle míry vnějšího a vnitřního rizika.

(3) Vnější riziko vyjadřuje míru nebezpečnosti odsouzeného pro společnost, zejména s ohledem na trestnou činnost, za kterou mu byl uložen trest, délku trestu a formu zavinění a s přihlédnutím k tomu, zda již byl ve výkonu trestu. Vnitřní riziko vyjadřuje míru rizika ohrožení bezpečnosti během výkonu trestu s ohledem na individuální charakteristiku odsouzeného, v níž se zohledňují zejména povaha jeho trestné činnosti, nevykonaná ochranná opatření, průběh předchozích výkonů trestu a hrozba útěku.

§ 12b

(1) Vyhodnocení míry vnějších a vnitřních rizik provede odborná komise, která je složena z vedoucího oddělení výkonu trestu nebo oddělení výkonu vazby a trestu anebo ředitelem věznice pověřeného zaměstnance tohoto oddělení, a dále z psychologa, speciálního pedagoga, sociálního pracovníka, vychovatele a popřípadě dalších zaměstnanců Vězeňské služby určených ředitelem věznice. Odborná komise toto vyhodnocení včetně doporučení na umístění do některého z oddělení věznice s ostrahou předá bez zbytečného odkladu řediteli věznice.

(2) O umístění do některého z oddělení věznice s ostrahou rozhoduje ředitel věznice, ve které je odsouzený umístěn. Při svém rozhodování přihledne k doporučení odborné komise; rozhodne-li odchylně od jejího doporučení, tento postup odůvodní a o rozhodnutí informuje Ministerstvo spravedlnosti (dále jen "ministerstvo"). Rozhodnutí je třeba písemně vyhotovit a doručit odsouzenému.

(3) Odsouzený umístěný do oddělení se středním nebo vysokým stupněm zabezpečení věznice s ostrahou má právo do 3 dnů ode dne doručení rozhodnutí podle [odstavce 2](#) podat návrh na umístění do oddělení s nižším stupněm zabezpečení, o čemž musí být poučen. Tento návrh nemá odkladný účinek.

(4) Návrh podle [odstavce 3](#) se podává u ředitele věznice, který jej spolu s rozhodnutím o umístění do některého z oddělení věznice s ostrahou, podklady pro vydání tohoto rozhodnutí a dokladem o doručení tohoto rozhodnutí odsouzenému předloží neprodleně soudu.

Díl 2

Místo výkonu trestu v objektech nespravovaných Vězeňskou službou

§ 13 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Ministr může zřídit věznici i v jiném objektu, než který je ve správě Vězeňské služby, pokud s tím vlastník takového objektu souhlasí a uzavře smlouvu o zřízení věcného břemene. Objekt, ve kterém je věznice zřízena, spravuje a provozuje vlastník objektu na základě smlouvy uzavřené s Vězeňskou službou. Vězeňská služba však odpovídá za střežení, zacházení s odsouzenými a dodržování zákonných podmínek výkonu trestu. V těchto objektech rovněž provádí státní stavební dohled. Uzavřením smlouvy o správě a provozu není dotčeno právo dozoru a kontroly nad výkonem trestu.

HLAVA II

PRÁVA ODSOUZENÝCH

Díl 1

Obecná ustanovení

§ 14 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Vnitřní řád věznice

Pro každou věznici stanoví její ředitel se souhlasem generálního ředitelství Vězeňské služby vnitřní řád věznice, kterým se stanoví denní rozvrh chodu věznice, činnost odsouzených a jejich podíl na řešení otázek souvisejících se životem ve věznici.

Díl 2

Práva odsouzených

§ 15 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Rovnost práv

Odsouzeným ve výkonu trestu přísluší stejná práva za podmínek a v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

§ 16 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Sociální podmínky odsouzených a poskytování zdravotních služeb

(1) Odsouzeným se poskytuje pravidelná strava za podmínek a v hodnotách, které odpovídají požadavku udržení zdraví a přihlížejí k jeho zdravotnímu stavu, věku a obtížnosti vykonávané práce. V rozsahu, v jakém to umožňuje provoz věznice, se přitom přihlíží k požadavkům kulturních a náboženských tradic odsouzených.

(2) Jsou-li pro to vytvořeny ve věznici odpovídající stavební, materiální a hygienické podmínky, umožní se zejména odsouzeným umístěným ve výstupních oddílech věznic, aby si stravu připravovali sami z potravin dodaných věznicí.

(3) Každý odsouzený musí mít zabezpečeno lůžko a uzamykatelnou skříňku k uložení osobních věcí.

(4) Odívání odsouzených musí odpovídat klimatickým podmínkám a musí dostatečně chránit jejich zdraví.

(5) Odsouzeným se zabezpečuje denně osmihodinová doba ke spánku, doba potřebná k osobní hygieně a úklidu, stravování, nejméně jednohodinová vycházka a přiměřené osobní volno.

(6) Odsouzený má právo na zdravotní služby v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem⁵⁾ s přihlédnutím k omezením vyplývajícím z účelu trestu.

(7) Odsouzený s těžkým zdravotním postižením má právo na zajištění přiměřených podmínek umožňujících důstojný výkon trestu.

(8) Odsouzenému, který není zařazen do práce, neodmítl bez závažného důvodu práci a neměl v období jednoho kalendářního měsíce jiný příjem nebo jiné finanční prostředky ve výši alespoň 100 Kč, poskytuje věznice jedenkrát za měsíc balíček, který obsahuje základní věci osobní potřeby.

(9) O závažném onemocnění odsouzeného nebo o jeho úrazu vyžadujícím hospitalizaci vyrozumí věznice bez odkladu osobu, kterou odsouzený určil, nebo jeho osobu blízkou; osobu blízkou nevyrozumí, pokud ji odsouzený požádal, aby tak neučinila. Věznice vždy vyrozumí bez odkladu některou z těchto osob, jakož i státního zástupce, který vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu, v případě, že dojde k úmrtí odsouzeného.

(10) Sociální pracovník věznice zajišťuje odsouzenému právo na poskytování sociálního poradenství, pomoci a podpory v rozsahu stanoveném zákonem upravujícím poskytování sociálních služeb.

§ 17 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Korespondence

(1) Odsouzený má právo přijímat a na svůj náklad odesílat písemná sdělení (dále jen "korespondence") bez omezení, pokud zákon nestanoví jinak.

(2) Vězeňská služba je oprávněna provádět kontrolu korespondence uvedené v [odstavci 1](#); přitom je oprávněna seznámit se s obsahem zasláných písemností. Pokud obsah korespondence zakládá podezření, že je připravován nebo páchan trestný čin, Vězeňská služba korespondenci zadrží a předá ji orgánu činnému v trestním řízení.

(3) Kontrola korespondence mezi odsouzeným a jeho obhájcem, mezi odsouzeným a advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci, mezi odsouzeným a státními orgány České republiky nebo diplomatickou misí anebo konzulárním úřadem cizího státu,⁶⁾ anebo mezi odsouzeným a mezinárodní organizací, která podle mezinárodní úmluvy, jíž je Česká republika vázána, je příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv, je nepřipustná. Tato korespondence se adresátu odesílá a odsouzenému doručuje neprodleně.

(4) Odsouzenému, který neumí nebo nemůže číst anebo psát, Vězeňská služba zajistí, aby mu byla došlá korespondence přečtena, nebo mu poskytne písářskou pomoc při sepisování žádostí, podání a stížností státním orgánům a mezinárodními organizacím uvedeným v [odstavci 3](#) a při dopisování s advokátem.

(5) Korespondence odsouzeného, který nemá žádné finanční prostředky, adresovaná orgánům uvedeným v [odstavci 3](#) se odešle na náklady věznice.

§ 18 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Užívání telefonu

(1) Odsouzený má právo na použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou v době vymezené vnitřním řádem věznice; při tom může použít pouze telefon určený pro tento účel věznicí. Toto právo odsouzeného lze omezit pouze v odůvodněných případech, zejména je-li to nutné k ochraně bezpečnosti nebo práv jiných osob.

(2) Odsouzený má právo na použití telefonu v době vymezené vnitřním řádem věznice ke kontaktu se svým obhájcem

nebo advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci.

(3) V zájmu nápravy odsouzeného nebo z jiného závažného důvodu lze odsouzenému povolit použití telefonu ke kontaktu s jinou osobou, než jsou osoby uvedené v [odstavcích 1 a 2](#).

(4) Náklady spojené s použitím telefonu hradí odsouzený.

(5) Nejde-li o telefonáty s osobou uvedenou v [§ 17 odst. 3](#) nebo [§ 61 odst. 9](#), je Vězeňská služba oprávněna se seznamovat formou odposlechu s telefonáty uvedenými v [odstavcích 1 a 3](#) a pořizovat jejich záznam.

§ 19 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Návštěvy

(1) Odsouzený má právo přijímat v čase určeném ředitelem věznice návštěvy blízkých osob na dobu 3 hodin během jednoho kalendářního měsíce.

(2) Návštěvy probíhají zpravidla v místnostech k tomu určených. Návštěvy odsouzených umístěných v lůžkové části zdravotnického zařízení jsou možné jen tehdy, jestliže s tím ošetřující lékař s ohledem na zdravotní stav odsouzeného souhlasí. Je-li odsouzený umístěn u poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou, projedná podmínky uskutečnění návštěvy Vězeňská služba s poskytovatelem zdravotních služeb.

(3) Nestanoví-li vnitřní řád věznice počet vyšší, mohou odsouzeného současně navštívit nejvýše 4 osoby včetně nezletilých dětí. Nezletilé děti ve věku do 15 let se mohou zúčastnit návštěvy pouze v doprovodu osoby starší 18 let.

(4) V zájmu nápravy odsouzeného nebo z jiného závažného důvodu lze odsouzenému povolit návštěvu jiných než blízkých osob. Ředitelé věznic mohou ve zvlášť odůvodněných případech povolit návštěvu mezi odsouzenými, kteří jsou blízkými osobami. Náklady předvedení hradí v takovém případě odsouzení rovným dílem, nedohodnou-li se jinak.

(5) Ředitel věznice může povolit uskutečnění návštěvy odsouzeného bez zrakové a sluchové kontroly zaměstnanců Vězeňské služby v prostorách k tomu určených.

(6) V odůvodněných případech může ředitel věznice rozhodnout, že z bezpečnostních důvodů se návštěva uskuteční v místnosti, kde je návštěvník od odsouzeného oddělen přepážkou.

(7) Při návštěvách jsou odsouzení povinni chovat se slušně a ohleduplně k ostatním přítomným osobám. Nesmějí odevzdávat nebo přijímat peníze, dopisy nebo jiné věci, s výjimkou věcí povolených ředitelem věznice nebo jím pověřeným zaměstnancem Vězeňské služby.

(8) Odsouzenému může ředitel věznice povolit v souvislosti s návštěvou opuštění věznice, lze-li mít důvodně za to, že tím nebude ohrožen účel výkonu trestu.

(9) Zaměstnanec Vězeňské služby je oprávněn návštěvu přerušit nebo předčasně ukončit bez náhrady, jestliže odsouzený nebo návštěvníci přes upozornění porušují pořádek, kázeň nebo bezpečnost věznice.

§ 20 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Duchovní a sociální služby

(1) Odsouzenému se zajišťuje právo na poskytování duchovních a dalších obdobných služeb sledujících humanitární cíle v rozsahu vyplývajícím ze zvláštních právních předpisů.

(2) Věznice umožňují konat zpravidla v době pracovního klidu společné náboženské obřady odsouzených. Účast na náboženských obřadech je dobrovolná. Dobu konání společných náboženských obřadů vymezí vnitřní řád věznice.

(3) K výkonu duchovní služby v místech, kde se vykonává trest odnětí svobody, jsou oprávněny pouze ty registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu tohoto práva podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ (dále jen "církve").

(4) Církev se může podílet na naplňování účelu výkonu trestu poskytováním duchovní služby zejména

- a) konáním bohoslužeb pro zájemce z řad odsouzených,
- b) individuálními rozhovory, pastoračními návštěvami a umožněním individuálního přístupu k náboženským úkonům,
- c) vedením studijních hodin k výkladu náboženských textů,
- d) zajišťováním duchovní a náboženské literatury a zpěvníků,
- e) pořádáním přednášek a besed, zejména s etickou tematikou, popřípadě koncertů hudebních skupin a jednotlivců,
- f) při přípravě odsouzených k jejich propuštění,
- g) dalšími vhodnými formami přispívajícími k dosažení účelu výkonu trestu.

(5) Věznice informuje odsouzené o poskytování duchovní služby ve vnitřním řádu věznice nebo jiným vhodným způsobem.

(6) Odsouzený nesmí být k účasti na bohoslužbách a jiných obřadech nebo k rozhovoru s osobami pověřenými církví nucen. Požádá-li odsouzený o umožnění návštěvy církví pověřené osoby, je věznice povinna jí tuto skutečnost neprodleně oznámit.

(7) Církví pověřené osoby správa věznice poučí o povinnosti dodržovat právní předpisy pro výkon trestu a vnitřní řád věznice.

(8) Věznice je oprávněna odepřít možnost výkonu duchovní služby osobám, které se dopustily porušení povinností vyplývajících z právních předpisů pro výkon trestu nebo vnitřního řádu věznice.

(9) Věznice umožňuje obecním úřadům obcí s rozšířenou působností poskytovat odsouzeným sociální služby⁹⁾ mající za cíl pomáhat odsouzeným při vytváření příznivých podmínek k tomu, aby mohli po propuštění vést soběstačný život v souladu se zákonem.

§ 21 [\[Komentář WKJ \[DZ\]\]](#)

Uspokojování kulturních potřeb

(1) Odsouzený má právo objednat si na svůj náklad knihy, denní tisk a časopisy, včetně zahraničních, pokud jsou rozšiřovány v České republice; tím není dotčeno právo Vězeňské služby odebrat odsouzenému věc, kterou by se narušoval účel výkonu trestu.

(2) Odsouzený si může bezplatně půjčovat z vězeňské knihovny knihy včetně odborných publikací a právních předpisů.

§ 22 [\[Komentář WKJ \[DZ\]\]](#)

Používání dalších věcí

(1) Odsouzený má právo půjčovat si a hrát společenské hry, které jsou ve věznici k dispozici.

(2) Odsouzenému lze v odůvodněných případech umožnit zakoupení, zaslání, případně dovezení a používání dalších věcí, majících vztah k zajištění jeho dalšího vzdělávání, programu zacházení s odsouzeným podle § 41 (dále jen "program zacházení"), případně zájmové činnosti, pokud tyto věci nebudou v rozporu s účelem výkonu trestu a jejich množství, povaha nebo užívání nebudou narušovat pořádek v ubytovacím prostoru nebo škodit na zdraví anebo omezovat ostatní odsouzené.

§ 23 [\[Komentář WKJ \[DZ\]\]](#)

Nákup potravin a věcí osobní potřeby

(1) Odsouzený má právo nakupovat nejméně jedenkrát týdně v prodejně věznice potraviny a věci osobní potřeby, případně věci pro zájmovou a vzdělávací činnost nebo k realizaci programu zacházení. Nákup se uskutečňuje formou bezhotovostní platby z té části peněžních prostředků, s níž může volně disponovat. Ředitel věznice může upřednostnit před nákupem úhradu nákladů na nezbytné léčivé přípravky, potraviny pro zvláštní lékařské účely, zdravotnické prostředky a doplatky za ně, na zdravotní výkony nehrazené nebo částečně hrazené z veřejného zdravotního pojištění a na regulační poplatky nebo spojených s pořízením nezbytných osobních dokladů.

(2) Ve věznici se pro odsouzené zřizují prodejny s potravinářským, drogistickým a průmyslovým zbožím. Minimální sortiment zboží stanoví vnitřní řád věznice. Nelze-li nákup tohoto zboží provádět v prodejně věznice, zajišťuje se prostřednictvím Vězeňské služby.

(3) Ředitel věznice je oprávněn stanovit nejvyšší peněžní částku, za kterou může odsouzený jednorázově nakoupit.

§ 24 [\[Komentář WKJ \[DZ\]\]](#)

Přijetí balíčku

(1) Odsouzený má právo jedenkrát za šest měsíců přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg. Právo na přijetí balíčku vzniká a lhůta podle věty první počíná dnem nástupu do výkonu trestu nebo dnem převedení z výkonu vazby.

(2) Balíčky podléhají kontrole zaměstnanců Vězeňské služby. Odsouzenému se nepředají věci, které odporují účelu výkonu trestu nebo které není dovoleno mít u sebe, zejména věci, kterými by mohl ohrozit život a zdraví vlastní nebo jiných osob. Věci, které nemohou být předány odsouzenému a se kterými není třeba naložit podle právních předpisů jiným způsobem, se odešlou na náklady odsouzeného zpět odesílateli, kromě potravin s krátkodobou trvanlivostí nebo prošlou lhůtou spotřeby, které se zlikvidují.

(3) Na balíčky obsahující prádlo, oděv a potřeby k realizaci programu zacházení, pro vzdělávání nebo zájmovou činnost se nevztahují omezení uvedená v [odstavci 1.](#)

(4) Balíček, na jehož přijetí nemá odsouzený právo nebo jehož přijetí odsouzený odmítl, odešle věznice na náklady odsouzeného odesílateli.

(5) Nemá-li odsouzený finanční prostředky na odeslání nepředaných věcí nebo balíčku odesílateli, odeslou se na náklady věznice a vynaložené náklady se předepíše odsouzenému k úhradě jako náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody.

§ 25 [\[Komentář WKJ \[DZ\]\]](#)

Příjem peněz a nakládání s nimi

(1) Pokud byly odsouzenému do věznice zaslány peníze, převedou se na jeho účet zřízený a vedený věznicí a odsouzený se o tom vyrozumí. Odsouzený nesmí mít u sebe během výkonu trestu finanční hotovost. Peníze zasláné odsouzenému výslovně na úhradu nákladů na zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění, na úhradu regulačních poplatků a na nákup léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely a zdravotnických prostředků musí být uloženy na zvláštní účet, z něhož lze čerpat peníze pouze na úhradu uvedených nákladů. Nesouhlasí-li odsouzený s přijetím peněz, peníze se vrátí odesílateli na náklady odsouzeného. Nemá-li odsouzený dostatek finančních prostředků na odeslání, odečte věznice náklady na odeslání z odesílaných peněz. K přijetí peněz zaslanych orgány státní správy a příjmu podléhajícího dani z příjmu se nevyžaduje souhlas odsouzeného.

(2) K nákupu může odsouzený použít též peníze, které mu byly do věznice během výkonu trestu zaslány nebo které předal věznicí k úschově při nástupu do výkonu trestu.

(3) Má-li však odsouzený v úschově věznice menší částku peněz, než je předpokládaná cena jízdného do místa bydliště a výše stravného na jeden den v době propuštění z výkonu trestu, nákup potravin a dalších věcí nebo jiná dispozice s těmito penězi se mu neumožní.

(4) Neuhradí-li odsouzený rozsudkem stanovenou škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, pohledávky vzniklé v souvislosti s poskytnutím nebo zajištěním zdravotních služeb a úhrady regulačních poplatků a doplatků nad rámec veřejného zdravotního pojištění, soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu, může k úhradě za poskytnuté zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění a nákupu podle § 23 použít pouze polovinu peněžních prostředků podle [odstavce 1](#) věty první a zbývající část peněžních prostředků může použít jen na úhradu těchto pohledávek; to neplatí pro peníze výslovně zasláné na úhradu nákladů uvedených v [odstavci 1](#) větě třetí.

(5) Ustanovením [odstavce 4](#) není dotčeno právo odsouzeného nakládat podle [§ 33 odst. 6](#) s úložným pocházejícím z jeho odměny za práci.

(6) Účet odsouzeného vedený věznicí není úročen a za jeho vedení se nevybírají poplatky. Peníze v cizí měně, které nelze směnít na českou měnu, se uloží ve věznicí společně s jinými věcmi odsouzeného. Na účtu musí vždy zůstat částka potřebná k úhradě nákladů spojených s cestou odsouzeného z místa výkonu trestu do místa, kde se bude po propuštění zdržovat.

§ 26 [\[Komentář WKJ \[DZ\]\]](#)

Ochrana práv odsouzených včetně prostředků právní ochrany

(1) Odsouzený smí k uplatnění svých práv a oprávněných zájmů podávat stížnosti a žádosti orgánům příslušným k jejich vyřízení; stížnost, případně žádost musí být orgánu, jemuž je adresována, neprodleně odeslána. Žádost o přemístění do jiné věznice může odsouzený opakovat nejdříve po uplynutí tří měsíců od vyřízení jeho předchozí žádosti. Ředitel věznice určí okruh zaměstnanců Vězeňské služby pověřených přebíráním a odesíláním stížností a žádostí a jejich evidencí; vytvoří takové podmínky pro podávání stížností a žádostí odsouzených, aby bylo vyloučeno, že s nimi budou zacházet jiné než oprávněné osoby.

(2) Zaměstnanci Vězeňské služby bez odkladu vyrozumí ředitele věznice, státního zástupce, soudce nebo orgán, který provádí kontrolu věznice, o žádosti odsouzeného o rozmluvu a na jejich pokyn takovou rozmluvu ve věznicí umožní.

(3) Odsouzený má právo na poskytování právní pomoci advokátem, jenž má oprávnění v mezích svého zmocnění vést s odsouzeným korespondenci a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby. Toto právo odsouzeného musí být zajištěno nejpozději do 24 hodin od přijetí žádosti.

(4) Zaměstnanci Vězeňské služby jsou povinni dbát na zachování práv, která odsouzení mají ve výkonu trestu.

§ 27 [\[Komentář WKJ \[DZ\]\]](#)

Omezení a zbavení některých práv a svobod

(1) Po dobu výkonu trestu jsou odsouzení povinni podrobit se omezením některých práv a svobod, jejichž výkon by byl v rozporu s účelem výkonu trestu nebo která nemohou být vzhledem k výkonu trestu uplatněna.

(2) Z důvodů uvedených v [odstavci 1](#) jsou omezena práva a svobody na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, svobodu pohybu a pobytu, zachování listovního tajemství a tajemství jiných písemností, záznamů a zpráv a právo svobodné volby povolání.

(3) Po dobu výkonu trestu odsouzeným nepřísluší právo na stávku, výkon práva sdružovat se ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích, zakládat odborové organizace a výkon práva sdružovat se v nich, právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, právo svobodné volby poskytovatele zdravotních služeb a zdravotnického zařízení. Odsouzení nemohou ve výkonu trestu zakládat politické strany nebo politická hnutí, vykonávat právo sdružovat se v nich a nemohou vykonávat volené a jiné veřejné funkce.

(4) O omezeních, jež budou uplatněna vůči odsouzenému ve výkonu trestu, proti němuž je vedeno trestní stíhání, a jsou-li splněny důvody vazby, rozhoduje soud podle zvláštního zákona.

Díl 3

Povinnosti odsouzených

§ 28 [Komentář WKJ \[DZ\]](#)

Základní povinnosti odsouzených

(1) Odsouzený je ve výkonu trestu povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, pracovat, pokud je mu přidělena práce a není uznán dočasně práce neschopným nebo není po dobu výkonu trestu uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu práce, plnit úkoly vyplývající z programu zacházení, šetrně zacházet se svěřenými věcmi, nepoškozovat cizí majetek, dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice. Dále je povinen dodržovat opatření a pokyny podle zvláštních právních předpisů¹⁰⁾ k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.

(2) Odsouzený je dále povinen

a) podrobit se osobní a další prohlídce v zájmu zajišťování vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe měl věc, kterou by narušoval účel výkonu trestu,

b) umožnit zaměstnancům Vězeňské služby kontrolu svých osobních věcí; pokud své osobní věci uzamyká v uzamykatelné skříňce k uložení osobních věcí, je povinen předat náhradní klíč od této skříňky ředitelem věznice pověřenému zaměstnanci Vězeňské služby,

c) podrobit se preventivní vstupní, periodické, mimořádné a výstupní lékařské prohlídce v rozsahu určeném lékařem nebo zvláštním právním předpisem, včetně nezbytných diagnostických a laboratorních vyšetření a očkování, a opatřením stanoveným orgány hygienické služby,

d) strpět úkony, které souvisejí s jeho identifikací, a podrobit se úkonům nezbytným pro zpracování komplexní zprávy ([§ 41 odst. 2](#)),

e) pokud onemocní, stane se mu úraz nebo je zraněn, tyto skutečnosti neprodleně ohlásit zaměstnanci Vězeňské služby,

f) oznámit neprodleně zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohou způsobit vážné ohrožení bezpečnosti jemu samotnému, spoluodsouzeným, zaměstnancům Vězeňské služby nebo věznici, pokud se o nich dozví nebo je zjistil,

g) podrobit se opatřením, která jsou nezbytná k potlačení výroby, držení nebo zneužívání návykových látek a jedů ve věznici,

h) dodržovat zásady hygieny,

i) oznámit neprodleně věznici skutečnost, že je poživitelem důchodu, výsluhového příspěvku nebo má příjem podléhající dani z příjmu a z uvedených finančních prostředků zajistit zaslání částky na účet vedený věznici na úhradu nákladů výkonu trestu ve výši stanovené zvláštním právním předpisem,

j) odevzdat do úschovy věznice věci, jejichž držení s ohledem na jejich cenu, množství nebo způsob používání je zakázáno nebo je v rozporu s účelem výkonu trestu,

k) uhradit náklady na zdravotní služby poskytnuté v zájmu zachování nebo zlepšení jeho zdravotního stavu nad rámec zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo ze státního rozpočtu nad rámec mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána, a to včetně regulačních poplatků,

l) oznámit věznici jméno a příjmení obhájce nebo advokáta, který jej bude zastupovat v jiné věci nebo mu poskytovat právní službu,

m) oznámit věznici změnu zdravotní pojišťovny a změnu osobních či rodinných údajů, které nahlásil při přijetí do výkonu trestu,

n) podrobit se vyšetření ke zjištění, zda užil návykovou látku, a v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, uhradit náklady na toto vyšetření,

o) dodržovat zákaz kouření v místech, kde je to vzhledem k možnému ohrožení zdraví nekuřáků nebo z protipožárních důvodů ředitelem věznice zakázáno,

p) během osmihodinové doby určené ke spánku dodržovat noční klid.

(3) Odsouzeným je zakázáno

a) navazovat styky s jinými osobami v rozporu s tímto zákonem nebo s pokynem vydaným na základě tohoto zákona,

b) vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví,

c) přechovávat a rozšiřovat tiskoviny nebo materiály propagující národnostní, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, fašismus a podobná hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, násilí a hrubost, tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby a použití jedů, výbušnin, zbraní a střeliva, jakož i tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby návykových látek,

d) hrát hry o peníze, věci, služby nebo o jiné úkony; účastnit se hazardních her,

e) tetovat sebe nebo jinou osobu, nechat se tetovat nebo mít ve věznici v držení pomůcky k provádění tetování; to platí obdobně také pro jiné způsoby porušování integrity lidské kůže a držení pomůcek k provádění takové činnosti,

f) předstírat poruchu zdraví nebo se úmyslně poškozovat na zdraví,

g) bez souhlasu Vězeňské služby prodávat, směňovat a darovat věci, které má v držení ve věznici.

(4) Vůči odsouzenému, který neoprávněně odmítá plnit své povinnosti a k nápravě nestačí výzva nebo napomenutí, užije Vězeňská služba v nezbytném rozsahu prostředky povolené zákonem.

§ 29 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Zaměstnávání a vzdělávání odsouzených

(1) Odsouzený, který byl zařazen do práce, je povinen pracovat, pokud je k práci zdravotně způsobilý.

(2) Při zaměstnávání a vzdělávání odsouzených věznice zajišťuje

a) zařazování odsouzených do práce odpovídající jejich zdravotní způsobilosti s přihlédnutím k jejich odborným znalostem a dovednostem včetně způsobilosti poskytovat zdravotní služby,

b) odměňování odsouzených za práci,

c) vytváření podmínek pro to, aby odsouzení mohli získat a zvyšovat si svoji pracovní kvalifikaci a rozšiřovat si svoji všeobecnou informovanost.

§ 30 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Zařazování odsouzených do práce

(1) Věznice vytvářejí podmínky pro zaměstnávání odsouzených buď v rámci svého provozu, vlastní výroby nebo podnikatelské činnosti anebo smluvně u jiných subjektů.

(2) Smlouva mezi věznicí a jiným subjektem, na jejímž základě se uskutečňuje zařazení odsouzených do práce, stanoví podrobnější podmínky, za nichž budou odsouzení pracovat, případně i postup při zaškolení odsouzených k výkonu určených prací a způsob zvyšování jejich pracovní kvalifikace. Při vytváření podmínek k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a dodržování protipožárních a hygienických předpisů má jiný subjekt stejné povinnosti, jaké by měl podle zvláštních právních předpisů vůči svým zaměstnancům v pracovním poměru.

(3) Jiné subjekty uvedené v [odstavcích 1 a 2](#) poskytují věznicím za práci odsouzených dohodnuté plnění.

(4) K zaměstnávání odsouzeného u jiného subjektu než věznice je třeba předchozího písemného souhlasu odsouzeného; to neplatí, pokud je odsouzený zaměstnáván Českou republikou, krajem, obcí, dobrovolným svazkem obcí nebo subjektem, který jimi byl zřízen či založen a v němž mají většinovou majetkovou účast, většinový podíl na hlasovacích právech anebo vykonávají rozhodující vliv na jeho řízení či provozování.

(5) Odsouzený může souhlas uvedený v [odstavci 4](#) odvolat prohlášením učiněným vůči Vězeňské službě. Pokud prohlášení nemá písemnou formu, zaměstnanec Vězeňské služby o prohlášení odsouzeného učiní bezodkladně zápis, který předloží odsouzenému k podpisu. Účinky odvolání souhlasu nastávají uplynutím posledního dne kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po měsíci, v němž odsouzený souhlas odvolal. Odvolání souhlasu odsouzeným se nepovažuje za odmítnutí práce.

§ 31 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Zákaz některých prací

Je zakázáno školit a zařazovat odsouzené k výkonu prací s výbušninami. Jestliže odsouzený při práci přichází do styku s omamnými a psychotropními látkami nebo jedy anebo s jinými látkami, které mohou vyvolat zvýšené nebezpečí újmy na zdraví nebo škody na majetku, je třeba nad ním zajistit zvýšenou kontrolu. Zákaz některých prací pro odsouzené ženy a mladistvé je stanoven zvláštními právními předpisy.¹²⁾

§ 32 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Pracovní postavení a podmínky odsouzených

(1) Pracovní podmínky, pracovní doba a podmínky pro uložení přesčasové práce u odsouzených se řídí zvláštními právními předpisy vztahujícími se na zaměstnance v pracovním poměru. Ředitel věznice může nařídít odsouzeným práci přesčas v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.¹³⁾

(2) Do pracovní doby se nepočítá úklidová a další obdobná činnost potřebná k zajištění každodenního provozu věznice, kterou provádějí zpravidla všichni odsouzení, a pracovní terapie, pokud je součástí programu zacházení; tyto práce jsou odsouzení, pokud jsou k nim zdravotně způsobilí, povinni provádět bez nároku na pracovní odměnu a nesmějí být nařizováni na úkor doby nutné k odpočinku odsouzených. V době vycházek lze takové práce nařadit jen výjimečně, vyžaduje-li to mimořádná situace.

(3) Odsouzeným se zajišťuje formou připomínek a námětů účast na řešení otázek týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při jejich práci.

(4) Odsouzení pracují pod dohledem zaměstnanců Vězeňské služby.

§ 33 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Pracovní odměna odsouzených

(1) Odsouzeným přísluší odměna podle vykonané práce. Vláda stanoví nařízením výši této odměny a podmínky pro její poskytování.

(2) Vězeňská služba poskytuje odsouzenému zařazenému do práce v době jeho dočasné pracovní neschopnosti náhradu odměny za stejných podmínek, jako ji poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci podle zákoníku práce.

(3) Pracovní odměna odsouzeného se pro účely srážek daní a pojistného na sociální zabezpečení nebo zdravotní pojištění považuje za příjem ze závislé činnosti. Z této odměny se po srážce zálohy na daň a pojistného provedou i další srážky jednak k úhradě výživného pro děti, kterým je odsouzený povinen poskytovat výživu, včetně příspěvku na úhradu nákladů při péči o dítě v ústavní nebo ochranné výchově, a jednak k úhradě nákladů výkonu trestu a dalších nákladů spojených s výkonem trestu. Rozsah a pořadí dalších srážek z pracovní odměny odsouzeného stanoví ministerstvo vyhláškou. Přitom přihledne zejména k zabezpečení výživy dětí odsouzeného a oprávněným nárokům poškozených trestným činem.

(4) Je-li však soudem nařízen výkon rozhodnutí srážkami z pracovní odměny odsouzeného, postupuje se podle občanského soudního řádu a předpisů vydaných na jeho základě. Tento postup se uplatní i v případě exekuce nařízené správcem daně.

(5) Část pracovní odměny odsouzeného, která zbývá po provedení srážek podle [odstavce 3](#), případně podle [odstavce 4](#), se rozdělí na kapesné a úložné. Kapesným se rozumí částka, kterou může odsouzený použít podle vlastního rozhodnutí. Úložným se rozumí zbývající část pracovní odměny, kterou věznice převede na účet odsouzeného.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob rozdělení části pracovní odměny na kapesné a úložné podle [odstavce 5](#) a stanoví rozsah a podmínky, za nichž odsouzený může úložné použít. Nevyčerpané úložné se odsouzenému vyplácí při propuštění z výkonu trestu, pokud se věznice s odsouzeným nedohodne jinak.

§ 34 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Vzdělávání odsouzených

(1) Odsouzeným, u nichž jsou pro to předpoklady, se obvykle umožní, aby získali vzdělání na základní nebo i střední škole, anebo se zúčastnili dalších forem vzdělávání, které jim umožní získat a zvyšovat si svoji pracovní kvalifikaci.

(2) Odsouzení zařazení do denní formy studia jsou pro účely tohoto zákona posuzováni jako odsouzení zařazení do práce.

§ 35 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Povinnost hradit náklady výkonu trestu

(1) Odsouzený je povinen hradit náklady výkonu trestu. Nelze-li tyto náklady srazit z odměny za práci, může věznice k jejich úhradě použít peněžní prostředky, které má odsouzený uloženy ve věznici. Výši nákladů výkonu trestu a podrobnosti její úhrady stanoví ministerstvo vyhláškou.

(2) Od povinnosti podle [odstavce 1](#) je osvobozen odsouzený po dobu, po kterou

a) nebyl nezaviněně zařazen do práce, pokud nebyl požívatelem důchodu nebo výsluhového příspěvku nebo neobdržel v kalendářním měsíci peníze na účet v úschově,

b) nedovršil osmnáctý rok věku,

c) mu byla poskytována lůžková zdravotní péče, s výjimkou případů uvedených v [§ 36 odst. 2](#),

d) byl zařazen do vzdělávacího nebo terapeutického programu s dobou výuky nebo terapie nejméně 21 výukových hodin týdně,

e) trest dočasně nevykonával,

f) byl účasten na soudním jednání v postavení svědka nebo poškozeného.

(3) Od vymáhání nákladů výkonu trestu se upustí vždy, jestliže odsouzený zemřel a nezanechal majetek, ze kterého by bylo možno pohledávku uspokojit v rámci vypořádání dědictví, jestliže byl vydán nebo předán do ciziny nebo po propuštění z

výkonu trestu vyhoštěn a ze všech okolností je zřejmé, že další vymáhání pohledávky by bylo neúspěšné. Upuštění od vymáhání pohledávky musí být písemné a dlužník se o něm nevyrozumívá. Upuštěním od vymáhání pohledávka nezaniká.

(4) Ředitel věznice může na základě písemné a potřebnými doklady doložené žádosti odsouzeného prominout zcela nebo zčásti povinnost uhradit náklady výkonu trestu, ze kterého byl odsouzený propuštěn, odůvodňují-li to tíživé sociální poměry odsouzeného.

(5) U pohledávky za náklady výkonu trestu se nepožadují úroky z prodlení.

§ 36 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Povinnost nahradit další náklady spojené s výkonem trestu

(1) Ředitel věznice rozhodne o povinnosti odsouzeného nahradit další náklady spojené s výkonem trestu, kterými jsou

- a) náklady na odeslání nepředaných věcí nebo balíčku podle [§ 24 odst. 5](#),
- b) náklady na zdravotní služby podle [§ 28 odst. 2 písm. k\)](#) a na regulační poplatky,
- c) náklady na vyšetření ke zjištění, zda užil návykovou látku, v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, podle [§ 28 odst. 2 písm. o\)](#),
- d) zvýšené náklady na zdravotní služby.

(2) Zvýšenými náklady na zdravotní služby podle [odstavce 1 písm. d\)](#) se rozumí zvýšené náklady na střežení a náklady na dopravu a předvedení do zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou, jestliže odsouzený

- a) si úmyslně způsobil nebo jinému úmyslně umožnil způsobit mu újmu na zdraví anebo se opakovaně dopustil porušování léčebného režimu,
- b) zneužil poskytnutí zdravotních služeb předstíráním poruchy zdraví, nebo
- c) se z vlastního rozhodnutí nepodrobil poskytnuté zdravotní službě, k níž dal předchozí souhlas nebo o kterou požádal.

(3) V rozhodnutí podle [odstavce 1](#) musí být jednotlivé náklady vyčísleny. Proti tomuto rozhodnutí může odsouzený do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(4) Výkon rozhodnutí podle [odstavce 1](#) se po dobu výkonu trestu provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

(5) Podle [odstavce 4](#) se postupuje i při náhradě neuhrazených nákladů spojených s výkonem vazby předcházející tomuto výkonu trestu.

(6) Pro náhradu nákladů podle [odstavců 1 a 5](#) se obdobně použijí ustanovení [§ 35 odst. 3 až 5](#).

Díl 4

Odpovědnost za škodu

§ 37 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Obecné ustanovení

Není-li dále stanoveno jinak, řídí se odpovědnost za škodu způsobenou během výkonu trestu a podmínky jejího uplatnění [občanským zákoníkem](#).

§ 38 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Odpovědnost odsouzeného za škodu způsobenou při plnění pracovních úkolů

(1) Odsouzený odpovídá za škodu, kterou způsobil Vězeňské službě nebo jinému subjektu, u něhož byl zařazen do práce, zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s tím v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy vztahujícími se na zaměstnance v pracovním poměru.¹⁶⁾

(2) Jiný subjekt, jemuž byla způsobena škoda, projedná vyšší požadované náhrady též s Vězeňskou službou.

§ 39 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Odpovědnost za škodu způsobenou odsouzenému při plnění pracovních úkolů

(1) Za škodu způsobenou odsouzenému při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s plněním těchto úkolů odpovídá podle zvláštního zákona¹⁷⁾ Vězeňská služba nebo jiný subjekt, u něhož je odsouzený zařazen do práce. Obdobně odpovídá odsouzenému Vězeňská služba nebo jiný subjekt, u něhož je odsouzený zařazen do práce, za škodu vzniklou

pracovním úrazem nebo nemocí z povolání,¹⁸⁾ za škodu způsobenou na odložených věcech a při odvracení škody.19)

(2) Práce při úklidu, jiné obdobné práce potřebné k zajištění běžného provozu věznice, denní forma studia a pracovní terapie se z hlediska odpovědnosti za škodu nepovažují za plnění pracovních úkolů.

§ 39a [\[Komentář WK\]](#)

Zvláštní ustanovení

(1) Způsobil-li odsouzený zaviněným porušením povinnosti stanovené tímto zákonem škodu na majetku státu, se kterým hospodaří Vězeňská služba, a výše škody nepřevyšuje 10 000 Kč, rozhodne o povinnosti nahradit škodu ředitel věznice.

(2) Proti rozhodnutí ředitele věznice podle [odstavce 1](#) může odsouzený do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(3) Při upuštění od vymáhání náhrady škody podle [odstavce 1](#) nebo při jejím prominutí se obdobně užije ustanovení [§ 35 odst. 3 a 4](#).

(4) Výkon rozhodnutí podle [odstavce 1](#) se po dobu výkonu trestu provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

HLAVA III

ZACHÁZENÍ S ODSOUZENÝMI

§ 40 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Obecné ustanovení

(1) Během výkonu trestu je odsouzený povinen dodržovat vnitřní řád věznice, který kromě jiného vymezuje druh a obsah činností, které jsou pro jednotlivé skupiny odsouzených buď povinné nebo dobrovolné. Okruh konkrétních činností, kterých je odsouzený povinen se zúčastnit nebo které může vykonávat, jsou stanoveny v programu zacházení.

(2) K dosažení účelu výkonu trestu věznice stanoví pro každého odsouzeného program zacházení jako základní formu cílevědomého a komplexního působení, jehož cílem je připravit odsouzeného na soběstačný život v souladu se zákonem po propuštění z výkonu trestu. Součástí působení na odsouzeného jsou rovněž metody a formy práce zaměřené na oblast řešení důsledků a dopadů trestné činnosti na poškozeného. Program se nezpracovává v případech, kdy odsouzený má vykonat trest nebo jeho zbytek ve výměře nepřesahující 3 měsíce.

(3) Rozhodnutí ředitele věznice o povolení opustit věznici je veřejnou listinou, kterou lze prokázat totožnost odsouzeného.

§ 41 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Program zacházení

(1) Program zacházení se zpracovává na základě komplexní zprávy o odsouzeném s ohledem na délku trestu, charakteristiku osobnosti a příčiny trestné činnosti.

(2) Komplexní zpráva je shrnutím výsledků psychologického, pedagogického, sociálního, případně lékařského posouzení, hodnocení rizik a potřeb a jiných dostupných materiálů k osobě odsouzeného; její obsah je důvěrný.

(3) Program zacházení obsahuje konkrétně formulovaný cíl působení na odsouzeného, metody zacházení s odsouzeným směřující k dosažení cíle a způsob a četnost hodnocení. Pravidelnou součástí programu zacházení je určení způsobu zaměstnávání odsouzeného, případně jeho účasti na pracovní terapii, vzdělávání anebo jiné náhradní činnosti, směřující k vytvoření předpokladů pro jeho soběstačný život v souladu se zákonem. Pokud u odsouzeného přichází v úvahu více variant programu zacházení, umožní se mu výběr.

(4) V rámci programu zacházení se pro odsouzené nezařazené do výstupního oddílu vytvářejí nejméně 3 měsíce před propuštěním podmínky pro soběstačný život v souladu se zákonem a za tím účelem se aktualizuje program zacházení.

(5) Při vypracování programu zacházení věznice podle potřeby spolupracuje s příslušnými orgány sociálního zabezpečení.

§ 42 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Oprávnění soudů a dalších orgánů činných v trestním řízení

Při výkonu své pravomoci stanovené zákonem a v souvislosti s konkrétním řízením jsou soudci, případně zaměstnanci soudu k tomu určení a další orgány činné v trestním řízení oprávněni navštěvovat odsouzené ve výkonu trestu, mluvit s nimi bez přítomnosti třetí osoby a nahlížet do jejich osobních spisů a dalších písemností, které souvisejí s výkonem trestu a jejichž znalost je nutná k vedení probíhajícího řízení.

§ 42a

Předávání odsouzených

(1) Odsouzený se předá policejnímu orgánu mimo věznici na dobu nezbytně nutnou k provedení úkonu probíhajícího řízení na základě písemné žádosti obsahující odůvodnění takového postupu. Žádost zašle policejní orgán alespoň 3 dny před provedením takového úkonu řediteli věznice. Žádost musí být schválena ředitelem příslušného útvaru Policie České republiky nebo jím písemně pověřeným příslušníkem Policie České republiky, náčelníkem Vojenské policie, anebo vedoucím příslušníkem Generální inspekce bezpečnostních sborů.

(2) Jestliže je odsouzený předán na dobu převyšující 24 hodin a úkon je prováděn mimo obec, v níž se nachází věznice, kde je odsouzený umístěn, může být do ukončení úkonu odsouzený umístěn ve věznici, která je nejbližší místu, kde je úkon prováděn. Eskorty mezi věznicemi zajišťuje Vězeňská služba.

(3) V době od předání odsouzeného policejnímu orgánu až do jeho vrácení nebo umístění do jiné věznice zajišťuje ostrahu odsouzeného Policie České republiky.

§ 43 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Účast církví, náboženských společností, zájmových sdružení občanů, nevládních organizací a dalších orgánů a institucí na naplňování účelu trestu

(1) Na naplňování účelu trestu se v souladu se zvláštními právními předpisy mohou podílet po dohodě s generálním ředitelem Vězeňské služby, případně ředitelem věznice registrované církve a náboženské společnosti, zájmová sdružení občanů, nevládní organizace a další orgány a instituce, se kterými odsouzený udržuje styk a které mohou přispět k plnění účelu výkonu trestu (dále jen "orgány a instituce").

(2) Pověření zástupci orgánů a institucí mohou po dobu výkonu trestu udržovat s odsouzeným osobní styk, zajímat se o jeho chování ve výkonu trestu a pomáhat mu při vytváření příznivých podmínek pro jeho soběstačný život v souladu se zákonem. Na požádání je věznice informuje o stavu převychovy a chování odsouzeného, pokud s tím odsouzený souhlasí.

(3) Zástupce orgánů a institucí pověřené výkonem oprávnění podle [odstavce 2](#) věznice poučí o povinnosti dodržovat právní předpisy pro výkon trestu a respektovat vnitřní řád věznice včetně časového rozvrhu dne.

(4) Věznice v případě potřeby zabezpečí vhodné prostory a podmínky pro činnost orgánů a institucí tak, aby nebylo narušeno nebo ohroženo plnění programů zacházení.

(5) Poskytování humanitárních služeb ve věznici podle [odstavců 1 až 4](#) se nepovažuje za návštěvy podle [§ 19](#).

§ 44 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Účast odsouzených na výkonu trestu

Odsouzení se mohou podílet na řešení otázek souvisejících s jejich životem ve věznici předkládáním návrhů a připomínek zaměstnancům Vězeňské služby.

§ 45 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Odměny

(1) Jestliže odsouzený svým chováním a jednáním nebo příkladným činem projevuje odpovědný přístup k plnění stanovených povinností a spolupracuje při naplňování účelu výkonu trestu, lze mu udělit odměnu.

(2) Odměnami jsou:

- a) pochvala,
- b) mimořádné zvýšení doby trvání návštěv během jednoho kalendářního měsíce až na 5 hodin,
- c) povolení jednorázového nákupu potravin a věcí osobní potřeby odsouzenému, který jinak tyto nákupy nemůže provádět,
- d) zvýšení kapesného nejvýše o jednu třetinu až na dobu 3 kalendářních měsíců,
- e) věcná nebo peněžitá odměna až do výše 1 000 Kč,
- f) rozšíření osobního volna na sportovní, kulturní nebo jiné zájmové aktivity až na dobu 1 měsíce,
- g) povolení opustit věznici až na 24 hodin v souvislosti s návštěvou nebo s programem zacházení,
- h) přerušování výkonu trestu.

§ 46 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Kázeňské tresty

(1) Kázeňským přestupkem je zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti,

pořádku nebo kázně během výkonu trestu.

(2) Za kázeňský přestupek lze odsouzenému uložit kázeňský trest. Kázeňský trest se neuloží, jestliže samotným projednáním kázeňského přestupku s odsouzeným lze dosáhnout sledovaného účelu.

(3) Kázeňskými tresty jsou:

- a) důtka,
- b) snížení kapesného nejvýše o jednu třetinu až na dobu 3 kalendářních měsíců,
- c) zákaz přijetí jednoho balíčku v kalendářním roce,
- d) pokuta až do výše 5 000 Kč,
- e) propadnutí věci,
- f) umístění do uzavřeného oddílu až na 28 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení,
- g) celodenní umístění do uzavřeného oddílu až na 20 dnů,
- h) umístění do samovazby až na 20 dnů,
- i) odnětí výhod vyplývajících z předchozí kázeňské odměny.

(4) Výkon kázeňských trestů uvedených v [odstavci 3 písm. f\)](#) a [g\)](#) lze uložit též podmíněně se zkušební dobou až na 6 měsíců. Zkušební doba počíná běžet právní mocí rozhodnutí o kázeňském přestupku. Nespáchá-li odsouzený během zkušební doby jiný kázeňský přestupek, kázeňský trest se zahradí. V opačném případě odsouzený kázeňský trest vykoná; tím není dotčena jeho odpovědnost za kázeňský přestupek spáchaný ve zkušební době.

§ 47 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Ukládání kázeňských trestů

(1) Kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.

(2) Uložený kázeňský trest musí být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu. Za kázeňský přestupek lze uložit jen jeden kázeňský trest. Trest propadnutí věci lze uložit i vedle jiného kázeňského trestu.

(3) Kázeňský trest nelze uložit, jestliže od spáchání kázeňského přestupku uplynula doba jednoho roku.

§ 48 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Propadnutí věci

(1) Kázeňský trest propadnutí věci lze uložit, jde-li o věc,

- a) již bylo použito ke spáchání kázeňského přestupku,
- b) která byla určena ke spáchání kázeňského přestupku,
- c) kterou odsouzený získal kázeňským přestupkem nebo jako odměnu za něj, nebo
- d) kterou odsouzený nabyl za věc uvedenou pod písmenem c).

(2) Kázeňský trest propadnutí věci je možno uložit samostatně nebo s jiným kázeňským trestem, patří-li věc pachateli kázeňského přestupku. Vlastníkem propadlé věci se stává stát.

(3) Kázeňský trest propadnutí věci nelze uložit, pokud by vzhledem k vyšší hodnotě věci bylo vyslovení jejího propadnutí v nápadném nepoměru k povaze kázeňského přestupku.

§ 49 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Umístění do uzavřeného oddílu a samovazby

(1) K uložení kázeňského trestu celodenního umístění do uzavřeného oddílu a umístění do samovazby je nezbytné předchozí posouzení lékaře, že odsouzený je zdravotně způsobilý podrobit se tomuto kázeňskému trestu.

(2) Před nástupem kázeňského trestu celodenního umístění do uzavřeného oddílu nebo umístění do samovazby a nejméně jednou týdně v průběhu jeho výkonu musí být odsouzený prohlédnut lékařem, který posoudí, zda je zdravotně způsobilý k výkonu tohoto kázeňského trestu. Tím není dotčeno právo odsouzeného na poskytování zdravotních služeb i v jiné době během výkonu kázeňského trestu.

(3) Při kázeňském trestu umístění do samovazby odsouzený nepracuje, neúčastní se programu zacházení, není mu dovoleno kouřit, číst denní tisk, knihy nebo jiné publikace, kromě právnické, vzdělávací nebo náboženské literatury, a nakupovat potraviny a věci osobní potřeby s výjimkou hygienických potřeb. Není mu dovoleno odpočívat na lůžku mimo dobu k tomu vnitřním řádem určenou. Stejně se postupuje i při kázeňském trestu celodenního umístění do uzavřeného oddílu s tím rozdílem, že odsouzený je povinen vykonávat úklidové práce a práce nezbytné k zajištění běžného provozu ve věznici.

(4) S výkonem znovu uloženého kázeňského trestu celodenního umístění do uzavřeného oddílu nebo umístění do samovazby nelze začít dříve než po uplynutí alespoň 10 dnů od výkonu některého z těchto kázeňských trestů. Jestliže však kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu nebo umístění do samovazby byl znovu uložen ještě v průběhu výkonu některého z těchto kázeňských trestů, lze vykonat oba takové kázeňské tresty bezprostředně za sebou.

§ 50 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Zabrání věci

(1) Pokud nebylo rozhodnuto o propadnutí věci, lze rozhodnout o tom, že se taková věc zabírá,

- a) jestliže pachatele nelze za kázeňský přestupek stíhat nebo kázeňsky potrestat,
- b) jestliže mu věc nepatří, nebo
- c) jestliže to vyžaduje bezpečnost osob, majetku, pořádek ve věznici, případně jiný obdobný obecný zájem.

(2) Rozhodnutí o zabrání věci je třeba písemně oznámit pachateli kázeňského přestupku a osobě, které se přímo týká, pokud je známa. Vlastníkem zabrané věci se stává stát.

(3) O zabrání věci nelze rozhodnout, jestliže od spáchání kázeňského přestupku uplynula doba jednoho roku.

§ 51 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Kázeňská pravomoc

(1) Kázeňskou pravomoc nad odsouzenými vykonávají generální ředitel Vězeňské služby a ředitelé věznic. Jiní zaměstnanci Vězeňské služby mohou kázeňskou pravomoc vykonávat, pokud k tomu byli zmocněni generálním ředitelem Vězeňské služby nebo s jeho souhlasem ředitelem věznice.

(2) Generální ředitel Vězeňské služby rozhoduje v kázeňském řízení jen o stížnosti proti uložení kázeňského trestu.

§ 52 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu

(1) Odsouzený má právo do 3 dnů ode dne oznámení rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podat proti němu stížnost. Odkladný účinek má jen stížnost proti uložení kázeňského trestu propadnutí věci.

(2) Proti rozhodnutí o zabrání věci má pachatel kázeňského přestupku a osoba, které se rozhodnutí o zabrání věci přímo týká, právo do 3 dnů ode dne oznámení tohoto rozhodnutí podat stížnost, která má odkladný účinek.

(3) O stížnosti rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby. K rozhodnutí o stížnosti nelze zmocnit zaměstnance, který kázeňský trest uložil nebo který rozhodl o zabrání věci. O stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice rozhodne generální ředitel Vězeňské služby.

(4) Přezkoumání rozhodnutí o uložení kázeňských trestů podle [§ 46 odst. 3 písm. e\) až h\)](#) a rozhodnutí o zabrání věci se lze domáhat u soudu za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem ve stejném rozsahu, v jakém je takový přezkum možný v řízení o přestupku. Rozhodnutí vydaná v kárném řízení, kterými byly uloženy kázeňské tresty podle [§ 46 odst. 3 písm. a\) až d\)](#) a [j\)](#), nepodléhají přezkoumání soudy.

§ 53 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Prominutí kázeňského trestu a upuštění od výkonu zbytku kázeňského trestu

(1) Jestliže výkon kázeňského trestu, proti jehož uložení již nelze podat stížnost, není vzhledem k dalšímu chování a jednání odsouzeného potřebný, lze tento trest prominout.

(2) Jestliže další výkon kázeňského trestu není potřebný, protože odsouzený projevuje účinnou snahu po nápravě, lze od výkonu jeho zbytku upustit.

(3) Prominutím kázeňského trestu a upuštěním od výkonu jeho zbytku se kázeňský trest považuje za vykonaný.

§ 54 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Zahlazení kázeňského trestu

(1) Jestliže po výkonu kázeňského trestu odsouzený splní podmínky pro udělení kázeňské odměny, lze mu místo jejího udělení zahladit kázeňský trest.

(2) Zahlazením kázeňského trestu se na odsouzeného hledí, jako by mu nebyl kázeňský trest uložen.

§ 55 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Kázeňské vyřízení jiného protispolečenského jednání

(1) Uložením kázeňského trestu se vyřizují též jednání, která mají znaky přestupků, pokud byly spáchány během výkonu trestu.

(2) Uložením kázeňského trestu odsouzenému se nevylučuje jeho trestní stíhání, je-li skutek trestným činem.

(3) Rozhodnutí o jednání, které má znaky přestupku zapisovaného do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů, se zapíše po nabytí právní moci do této evidence. Na postup při zápisu do evidence přestupků a postup při uplatňování námitek proti jejímu obsahu se použijí obdobně ustanovení zákona o přestupcích.

§ 56 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Přerušení výkonu trestu

(1) V případě úspěšného plnění programu zacházení a dosahování účelu výkonu trestu může ředitel věznice formou odměny přerušit výkon trestu odsouzenému až na 20 dnů během kalendářního roku. Doba přerušení se počítá do výkonu trestu.

(2) Pro naléhavé rodinné důvody může ředitel věznice přerušit odsouzenému výkon trestu až na 10 dnů během kalendářního roku.

(3) Je-li třeba odsouzenému neodkladně poskytnout zdravotní službu, kterou nelze zajistit ve věznici nebo ve specializovaném zdravotnickém zařízení Vězeňské služby, může ředitel věznice na nezbytně nutnou dobu výkon trestu odsouzenému přerušit. Pokud si odsouzený újmu na zdraví nezpůsobil úmyslně, doba přerušení výkonu trestu nepřesahující 30 dnů v kalendářním roce se započítává do doby výkonu trestu.

§ 57 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Výkon ochranného léčení

(1) Během výkonu trestu lze též vykonávat uložené ochranné léčení.

(2) Umožňuje-li to výměra uloženého trestu nebo jeho zbytku, započne se s výkonem ochranného léčení uloženého ve formě ambulantní zdravotní péče bezprostředně po nástupu výkonu trestu.

(3) Pokud soudem uložené ochranné léčení v ústavní formě, jež bylo uloženo vedle výkonu trestu, nebylo vykonáno před nástupem výkonu trestu, a s ohledem na kapacitu věznice je možné takové léčení v podmínkách výkonu trestu provádět, učiní věznice opatření potřebná k tomu, aby s výkonem takového ochranného léčení bylo započato co nejdříve po nástupu výkonu trestu.

(4) Pokud je třeba ve výkonu ochranného léčení v ústavní formě pokračovat i po propuštění z výkonu trestu za současného omezení na svobodě, nebo nebylo-li ve výkonu trestu ochranné léčení zahájeno, věznice poskytne včas potřebné informace poskytovateli lůžkové péče, u kterého se má ochranné léčení vykonávat. Je-li zajištěno zahájení nebo pokračování ve výkonu ochranného léčení bezprostředně po výkonu trestu, předá dnem ukončení výkonu trestu Vězeňská služba odsouzeného do zdravotnického zařízení příslušného poskytovatele lůžkové péče.

(5) Nebylo-li v průběhu výkonu trestu ochranné léčení ukončeno a není-li zajištěn jeho další výkon u příslušného poskytovatele zdravotních služeb, zašle věznice zprávu o jeho dosavadním průběhu a výsledku soudu.

HLAVA IV

ODLIŠNOSTI VÝKONU TRESTU U NĚKTERÝCH SKUPIN ODSOUZENÝCH

Díl 1

Obecná ustanovení

§ 58 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

(1) Pokud tato hlava neobsahuje ustanovení zvláštní, užije se na výkon trestu dále uvedených skupin odsouzených ostatních ustanovení tohoto zákona.

(2) Při výkonu trestu odsouzených uvedených v této hlavě se přihlíží k jejich psychickým, fyziologickým a věkovým zvláštnostem.

(3) Pro odsouzené uvedené v [§ 67](#), [69](#) a [70](#) se zpravidla ve věznici zřizují specializované oddíly. Totéž platí pro příslušníky bezpečnostních sborů, vojáky z povolání a strážníky obecní policie, byť jejich služební nebo obdobný poměr již netrvá.

Díl 2

Výkon trestu ve věznici pro místní výkon trestu

§ 59 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

- (1) Trest lze za podmínek stanovených tímto zákonem vykonávat též ve věznici pro místní výkon trestu.
- (2) Věznice pro místní výkon trestu zřizuje ministr po dohodě s obcí, která se má na zajišťování provozu věznice podílet.
- (3) Obec zajišťuje provoz věznice pro místní výkon trestu z hlediska finančního a vytváří potřebné stavebně technické podmínky pro výkon účinného střežení věznic.
- (4) Na provoz věznice pro místní výkon trestu stát poskytuje obci dotace v závislosti na kapacitě věznice. Způsob výpočtu výše dotací a podmínky jejich poskytování stanoví vláda nařízením.
- (5) Za střežení a za dodržování zákonem stanovených podmínek výkonu trestu odpovídá Vězeňská služba.
- (6) Do věznice pro místní výkon trestu zařazuje generální ředitelství Vězeňské služby odsouzené, u nichž trest nebo jeho nevykonaný zbytek nepřevyšuje 6 měsíců. Do této věznice nelze zařadit odsouzeného, kterému byl uložen výkon trestu ve věznici se zvýšenou ostrahou nebo který má soudem uložené ochranné léčení v ústavní formě nebo zabezpečovací detenci.
- (7) V závislosti na kapacitě věznice pro místní výkon trestu se odsouzený k výkonu trestu umístí do takové věznice, která je v místě jeho bydliště nebo v jeho blízkosti.
- (8) Během výkonu trestu ve věznici pro místní výkon trestu jsou odsouzení povinni vykonávat práce ve prospěch obce za podmínek, za nichž věznice zajišťují zaměstnávání odsouzených. Nemůže-li obec po přechodnou dobu tyto práce zajistit, věznice pro místní výkon trestu může zaměstnávání odsouzených zajistit smluvně i s jinými subjekty.
- (9) Odsouzenému, který řádně plní své povinnosti, může ředitel věznice pro místní výkon trestu přerušit výkon trestu na dny pracovního klidu.
- (10) Ustanovení tohoto zákona o přerušení výkonu trestu ze zdravotních důvodů tím není dotčeno.

Díl 3

Výkon trestu u mladistvých

§ 60 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Ustanovení tohoto dílu se užívá jen na výkon trestu u mladistvého, který je zařazen do věznice pro mladistvé.

§ 61 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

- (1) Během výkonu trestu odsouzeného, který nedovršíl 18. rok věku, se věznice především zaměří na jeho výchovu a zabezpečení jeho přípravy na budoucí povolání.
- (2) Mladistvému, který má plnit povinnou školní docházku, věznice zabezpečí její plnění vyučováním místo výkonu práce.
- (3) Má-li ředitel věznice za to, že u mladistvého, který ve výkonu trestu dovršíl 19. rok věku, bude dosaženo účelu trestu jeho výkonem ve věznici pro ostatní odsouzené, podá soudu návrh na přeřazení mladistvého. Přitom přihlíží zejména k dosaženému stupni jeho výchovy a k délce nevykonaného zbytku trestu.
- (4) I když soud rozhodl o ponechání mladistvého po dovršení 19. roku věku ve věznici pro mladistvé, může ředitel věznice podat návrh na jeho přeřazení podle [odstavce 3](#), jestliže odsouzený soustavně porušuje nebo závažným způsobem porušil stanovené povinnosti, pořádek nebo kázeň.
- (5) Při stanovení obsahu programu zacházení s mladistvým se vždy sleduje zabezpečení jeho pracovní kvalifikace a soběstačný život v souladu se zákonem.
- (6) K formě a obsahu přípravy mladistvého na budoucí povolání věznice požádá o vyjádření zákonného zástupce mladistvého, pokud s mladistvým ve výkonu trestu udržuje styk, a příslušný orgán sociálněprávní ochrany dětí. K zařazení mladistvého do práce se vyjádření zákonného zástupce mladistvého ani orgánu sociálněprávní ochrany nevyžaduje; tím není dotčena povinnost věznice úzce spolupracovat s rodiči nebo jinými zákonnými zástupci mladistvých.
- (7) Pro mladistvého je účast na stanovené formě vzdělávání a dalších určených aktivitách programu zacházení povinná, pokud je k němu zdravotně způsobilý; po dobu výuky se mladistvý nezařazuje do práce a jeho vzdělávání se uskutečňuje formou denního studia.
- (8) Mladistvý má právo přijímat návštěvy na dobu 5 hodin během jednoho kalendářního měsíce.
- (9) Věznice umožní zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu pověřeného zajišťováním sociálněprávní ochrany dětí při výkonu jeho oprávnění navštěvovat mladistvého a hovořit s ním bez přítomnosti

třetí osoby. Tyto návštěvy se nezapočítávají do návštěv podle [odstavce 8](#).

§ 62 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Balíčky

Mladistvý má právo čtyřikrát ročně přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg.

§ 63 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Odměny u mladistvých

Odměnami u mladistvých jsou:

- a) pochvala,
- b) mimořádné zvýšení doby trvání návštěv během jednoho kalendářního měsíce až na 8 hodin,
- c) povolení jednorázového nákupu potravin a věcí osobní potřeby mladistvému, který jinak tyto nákupy nemůže provádět,
- d) zvýšení kapesného nejvýše o jednu třetinu až na dobu 3 kalendářních měsíců,
- e) věcná nebo peněžitá odměna až do výše 1 000 Kč,
- f) mimořádné povolení balíčku,
- g) rozšíření osobního volna na sportovní, kulturní nebo jiné zájmové aktivity až na dobu 1 měsíce,
- h) povolení opustit věznici až na 24 hodin v souvislosti s návštěvou nebo s programem zacházení s mladistvým,
- i) přerušování výkonu trestu.

§ 64 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Kázeňské tresty ukládané mladistvým

(1) Za kázeňský přestupek lze mladistvému uložit jen některý z těchto kázeňských trestů:

- a) důtku,
- b) snížení kapesného nejvýše o jednu třetinu až na dobu 2 kalendářních měsíců,
- c) zákaz přijetí jednoho balíčku v kalendářním roce,
- d) propadnutí věci,
- e) umístění do uzavřeného oddílu až na 14 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení s mladistvými,
- f) celodenní umístění do uzavřeného oddílu až na 10 dnů,
- g) umístění do samovazby až na 10 dnů,
- h) odnětí výhod vyplývajících z předchozí kázeňské odměny.

(2) Výkon kázeňských trestů uvedených v [odstavci 1 písm. e\)](#) a [f\)](#) lze uložit též podmíněně se zkušební dobou až na 6 měsíců.

§ 65 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Přerušování výkonu trestu u mladistvých a zajištění výkonu ochranné výchovy

(1) Ředitel věznice mladistvému umožní přerušování výkonu trestu z důvodů uvedených v [§ 56 odst. 1](#), pokud lze mít důvodně za to, že mladistvý bude v prostředí, které jej nebude negativně ovlivňovat. Přerušování výkonu trestu mu zpravidla neumožní, jestliže mladistvý musel být do výkonu trestu dodán.

(2) Jestliže byla mladistvému uložena ochranná výchova a je-li zajištěn její výkon, dodá dnem ukončení výkonu trestu Vězeňská služba odsouzeného do příslušného školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy.

Díl 4

Výkon trestu u odsouzených žen

§ 66 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Kázeňské tresty ukládané odsouzeným ženám

Těhotné ženě a ženě, u níž od porodu dítěte neuplynula doba delší než 6 měsíců, lze uložit za kázeňský přestupek jen některý z těchto kázeňských trestů:

- a) důtku,
- b) propadnutí věci,
- c) odnětí výhod vyplývajících z předchozí kázeňské odměny.

§ 67 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Výkon trestu u matek nezletilých dětí

(1) V případech hodných zvláštního zřetele, jestliže takový postup umožňují podmínky ve věznici a osobnostní předpoklady odsouzené ženy, může být odsouzené ženě na její žádost povoleno, aby ve výkonu trestu měla u sebe a starala se o své dítě zpravidla do 3 let jeho věku, pokud takové dítě nebylo soudem svěřeno do výchovy jiné osoby. Před rozhodnutím si ředitel věznice vyžádá posouzení lékaře a klinického psychologa a orgánu sociálněprávní ochrany dětí, zda je takový postup ve prospěch dítěte.

(2) Proti rozhodnutí ředitele věznice podle [odstavce 1](#) může odsouzená žena podat do 3 dnů od jeho oznámení stížnost, jež má odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.

(3) Byla-li žádost podle [odstavce 1](#) zamítnuta, může ji odsouzená žena opakovat nejdříve po 3 měsících od právní moci rozhodnutí.

(4) Věznice umožní příslušnému orgánu sociálněprávní ochrany dětí pravidelně sledovat vývoj dítěte, o které odsouzená žena pečuje ve věznici.

(5) Základem programu zacházení je u matky, které bylo povoleno mít u sebe a starat se o své dítě, celodenní péče o dítě.

(6) Ředitel věznice může rozhodnout o zrušení povolení mít ve výkonu trestu u sebe své dítě a starat se o ně, a to na základě negativního vyjádření lékaře nebo klinického psychologa anebo orgánu sociálně-právní ochrany dětí k dalšímu pobytu dítěte s matkou ve věznici. O tomto rozhodnutí ředitele informuje věznice neprodleně okresní soud a orgán sociálně-právní ochrany dětí, v jejichž obvodu se věznice nachází.

(7) Proti rozhodnutí ředitele věznice podle [odstavce 6](#) může odsouzená žena podat do 3 dnů od jeho oznámení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje bezodkladně generální ředitel Vězeňské služby nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.

§ 68 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Přerušení výkonu trestu u odsouzených žen

Odsouzené ženě, která před nástupem výkonu trestu řádně pečovala o své nezletilé dítě, lze po vyjádření příslušného orgánu sociálněprávní ochrany dětí prodloužit dobu, po kterou je přerušen výkon trestu, až o 10 dnů v kalendářním roce k návštěvě dítěte, které se nachází v péči jiné osoby.

Díl 5

Výkon trestu odsouzených trvale pracovní nezařaditelných

§ 69 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

(1) Odsouzeným trvale pracovní nezařaditelným je odsouzený,

- a) který je starší 65 let, pokud sám nepožádá o zařazení do práce,
- b) který byl uznán invalidním ve třetím stupni²²⁾, ledaže sám požádá o zařazení do práce a jeho pracovní schopnost takového zařazení připouští, nebo
- c) jehož zdravotní stav neumožňuje trvalé pracovní zařazení.

(2) Trvale pracovní nezařaditelným odsouzeným lze ukládat jen takové kázeňské tresty, které lze jinak uložit mladistvým.

Díl 6

Výkon trestu odsouzených s poruchami duševními a s poruchami chování

§ 70 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

U odsouzených

- a) s poruchou duševní a poruchou chování,
- b) s poruchou osobnosti a chování, způsobenou užíváním návykových látek, nebo
- c) s mentální retardací
se ve vnitřním řádu věznice, zejména při volbě obsahu a forem programu zacházení, přihlíží k závěrům odborného lékařského posouzení těchto odsouzených a k nutnosti individuálního nebo skupinového terapeutického působení.

Díl 7

Výkon doživotního trestu

§ 71 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

(1) Vnitřní řád věznice, jakož i obsah a formy zacházení s odsouzenými k doživotnímu trestu musí přihlížet též k povaze tohoto trestu a nebezpečnosti odsouzených, kterým je takový trest uložen.

(2) Odsouzenému k doživotnímu trestu nelze přerušit výkon trestu nebo mu udělit kázeňskou odměnu spočívající v povolení dočasně opustit věznici v souvislosti s návštěvou nebo s programem zacházení.

Díl 8

Výkon trestu u odsouzených cizinců

§ 72 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

(1) Při umísťování odsouzených, kteří nejsou státními občany České republiky (dále jen "cizinci"), do věznice se podle možností postupuje tak, aby cizinci téhož státního občanství nebo hovořící stejným nebo podobným jazykem spolu mohli komunikovat, pokud to není v rozporu s účelem trestu.

(2) Cizincům se podle možností umožní přístup k četbě knih v jazyce, který ovládají, popřípadě v závislosti na výměře trestu se jim vytvoří vhodné podmínky pro výuku českého jazyka.

(3) Cizinec se bezprostředně po přijetí do výkonu trestu poučí o právu obracet se na diplomatickou misi a konzulární úřad státu, jehož je státním občanem. Uprchlíci a osoby bez státního občanství se poučí o právu obracet se na diplomatickou misi státu pověřeného chránit jejich zájmy nebo na mezinárodní orgány a mezinárodní organizace, jejichž posláním je tyto zájmy chránit.

(4) Cizinci se poučí o právu na přijetí konzulární návštěvy. Taková návštěva se nezapočítává do návštěv podle [§ 19](#).

(5) Cizinci se bezprostředně po přijetí do výkonu trestu poučí o možnosti podat žádost o předání k výkonu trestu do státu, jehož jsou státními občany, jakož i o právních důsledcích tohoto předání, pokud takový postup umožňuje mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.

(6) Věznice poučí cizince o jejich právech a povinnostech v mateřském jazyce nebo v jazyce, jemuž rozumí; o poučení se vyhotoví záznam, který cizinec podepíše.

Díl 9

Výkon trestu velmi nebezpečných odsouzených

§ 72a

(1) Velmi nebezpečným odsouzeným je odsouzený,

- a) který byl odsouzen k výjimečnému trestu,
- b) proti kterému je vedeno trestní stíhání pro zvlášť závažný zločin spáchaný během výkonu vazby nebo výkonu trestu,
- c) který se v posledních pěti letech pokusil uprchnout nebo uprchl z výkonu vazby nebo výkonu trestu,
- d) u kterého lze důvodně předpokládat, že ohrozí bezpečnost jiných osob.

(2) Velmi nebezpečný odsouzený se zpravidla umísťuje do oddílu se zesíleným stavebně technickým zabezpečením. Rozhodnutí ředitele věznice o zařazení do oddílu se zesíleným stavebně technickým zabezpečením se vyhotovuje písemně a doručuje se odsouzenému. Proti rozhodnutí může odsouzený podat do 3 dnů od doručení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby.

(3) Velmi nebezpečný odsouzený podle [odstavce 1 písm. a\) až c\)](#) se do oddílu se zesíleným stavebně technickým zabezpečením umístí na dobu nejdéle 90 dnů. Nejsou-li v této době zjištěny důvody podle [odstavce 1 písm. d\)](#), odsouzený se z tohoto oddílu vyřadí. Jsou-li v této době takové důvody zjištěny, odsouzený se v tomto oddílu ponechá, a to i opakovaně, nejdéle na dalších 180 dnů.

(4) Velmi nebezpečný odsouzený podle [odstavce 1 písm. d\)](#) se do oddílu se zesíleným stavebně technickým zabezpečením umístí na dobu nejdéle 180 dnů. Nejsou-li v této době zjištěny důvody pro toto umístění, odsouzený se z tohoto oddílu vyřadí. Jsou-li v této době takové důvody zjištěny, odsouzený se v tomto oddílu ponechá, a to i opakovaně, nejdéle na dalších 180 dnů.

(5) Odsouzený zařazený do oddílu se zesíleným stavebně technickým zabezpečením může požádat ředitele věznice o vyřazení z tohoto oddílu, má-li za to, že důvody pro takové zařazení nenastaly nebo pominuly. Rozhodnutí o žádosti se vyhotovuje písemně a doručuje se odsouzenému. Proti rozhodnutí může odsouzený podat do 3 dnů od doručení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Byla-li žádost odsouzeného zamítnuta, může ji odsouzený podat znovu až po uplynutí tří měsíců od právní moci rozhodnutí.

Díl 10

Výkon trestu ve věznici se zvýšenou ostrahou

§ 72b

Při výkonu trestu ve věznici se zvýšenou ostrahou se nepoužijí ustanovení [§ 19 odst. 8](#), [§ 45 odst. 2 písm. g\)](#) a [h\)](#), [§ 56 odst. 1 a 2](#) a [§ 68](#).

HLAVA V

PROPUŠTĚNÍ Z VÝKONU TRESTU

§ 73 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Důvody propuštění

Věznice propustí odsouzeného z výkonu trestu, jestliže

- a) uplynula doba trestu stanovená v pravomocném a vykonatelném rozhodnutí soudu a Vězeňské službě nebylo doručeno nařízení soudu k výkonu dalšího trestu,
- b) obdržela písemný příkaz, aby odsouzený byl propuštěn na svobodu, vydaný soudem na základě jeho rozhodnutí,
- c) propuštění nařídil státní zástupce při výkonu dozoru nad výkonem trestu, nebo
- d) o propuštění rozhodl prezident republiky při udělování milosti nebo ministr při výkonu svých oprávnění podle [trestního řádu](#).

§ 74 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Výstupní oddíl

(1) Ve věznicích lze zřídit výstupní oddíl, do nichž se přiměřenou dobu před očekávaným skončením výkonu trestu zpravidla zařazují odsouzení, kterým byl uložen trest na dobu delší než 3 roky, a odsouzení, jimž je třeba pomáhat při vytváření příznivých podmínek pro soběstačný život v souladu se zákonem.

(2) Programy zacházení jsou po zařazení odsouzených do výstupního oddílu aktualizovány a zaměřeny na jejich přípravu na soběstačný život v souladu se zákonem.

§ 75 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Spolupráce s orgány sociálního zabezpečení

Po dobu výkonu trestu věznice vytvářejí předpoklady k tomu, aby odsouzení mohli po propuštění z výkonu trestu plynule přejít do soběstačného života v souladu se zákonem. Přitom úzce spolupracují s příslušnými orgány sociálního zabezpečení, zejména jim poskytují včas potřebné informace a umožňují jim průběžný kontakt s odsouzeným.

HLAVA VI

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Díl 1

Společná ustanovení

§ 76 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Společná ustanovení o řízení

- (1) Na řízení podle tohoto zákona se nevztahuje [správní řád](#).

(2) Rozhodnutí vydané podle tohoto zákona je třeba oznámit osobě, jíž se týká; v případě, že zákon proti takovému rozhodnutí připouští stížnost, je třeba je písemně vyhotovit a takové osobě doručit.

(3) Oznámení se činí buď vyhlášením rozhodnutí v přítomnosti toho, jehož se týká, anebo doručením písemného vyhotovení takového rozhodnutí.

(4) Stížnost proti rozhodnutí má odkladný účinek pouze tehdy, jestliže tak tento zákon výslovně stanoví.

(5) K rozhodování o žalobách proti rozhodnutím Vězeňské služby je příslušný okresní soud, v jehož obvodu bylo napadené rozhodnutí vydáno.

§ 77 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Výkon postupně uložených trestů

Postupně uložené a dosud zcela nevykonané tresty se považují z hlediska výkonu trestu za trest jediný.

§ 78 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Dozor nad výkonem trestu

(1) Dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu provádí krajské státní zastupitelství, v jehož obvodu se trest vykonává.

(2) Při výkonu dozoru je státní zástupce oprávněn:

- a) v kteroukoliv dobu navštěvovat místa, kde se provádí výkon trestu,
- b) nahlížet do dokladů, podle nichž byli odsouzení zbaveni svobody, hovořit s odsouzenými bez přítomnosti jiných osob,
- c) prověřovat, zda příkazy a rozhodnutí Vězeňské služby ve věznici týkající se výkonu trestu odpovídají zákonům a jiným právním předpisům,
- d) žádat od zaměstnanců Vězeňské služby ve věznici potřebná vysvětlení, předložení spisů, dokladů, příkazů a rozhodnutí týkajících se výkonu trestu,
- e) vydávat příkazy k zachování předpisů platných pro výkon trestu,
- f) nařídit, aby osoba, která je ve výkonu trestu držena nezákonně, byla ihned propuštěna.

(3) Vězeňská služba je povinna příkazy státního zástupce podle [odstavce 2](#) bez odkladu provést.

(4) Ustanovením o dozoru není dotčena povinnost Vězeňské služby v rozsahu své působnosti provádět vlastní kontrolní činnost a oprávnění ministra, případně orgánů nebo osob jím k tomu zmocněných stanovené zvláštním zákonem. 1)

§ 79 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Úhrada zdravotních služeb ve zvláštních případech

Zdravotní služby poskytnuté odsouzenému, který není pojištěncem podle zákona o veřejném zdravotním pojištění²³⁾, hradí Vězeňská služba.

Díl 2

Přechodná, zmocňovací a zrušovací ustanovení

§ 80 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Časová působnost zákona

Ustanovení tohoto zákona se užijí též na výkon trestů, jež byly pravomocně uloženy před účinností tohoto zákona.

§ 81 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo spravedlnosti stanoví vyhláškou řád výkonu trestu odnětí svobody, ve kterém stanoví podrobnosti při

- a) přijímání, umístování, zařazování, přeřazování a propouštění odsouzených,
- b) zajišťování práv odsouzených a jejich sociálního postavení podle tohoto zákona,
- c) realizaci programu zacházení a zaměstnávání odsouzených,
- d) zajišťování pořádku a bezpečnosti v místech výkonu trestu,

- e) kázeňském řízení,
- f) účasti nestátních subjektů na naplňování účelu trestu,
- g) režimu výkonu trestu u některých skupin odsouzených, a
- h) výkonu ochranného léčení v průběhu výkonu trestu.

§ 82 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se zákon č. [59/1965 Sb.](#), o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění zákona č. [173/1968 Sb.](#), zákona č. [100/1970 Sb.](#), zákona č. [47/1973 Sb.](#), zákona č. [179/1990 Sb.](#), zákona č. [294/1993 Sb.](#), nálezů Ústavního soudu č. [8/1995 Sb.](#) a zákona č. [152/1995 Sb.](#)

ČÁST DRUHÁ

Změna [zákona o státním zastupitelství](#)

§ 83 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Zákon č. [283/1993 Sb.](#), o státním zastupitelství, ve znění zákona č. [261/1994 Sb.](#) a zákona č. [201/1997 Sb.](#), se mění takto:

1. Za [§ 4](#) se vkládá nový [§ 4a](#), který zní:

"§ 4a

Státní zastupitelství vykonává v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním zákonem dozor nad dodržováním právních předpisů v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení, ochranná nebo ústavní výchova a v jiných místech, kde je podle zákonného oprávnění omezována osobní svoboda."

2. Za [§ 11](#) se vkládá nový [§ 11a](#), který zní:

"§ 11a

Oprávnění podle [§ 10](#) a [§ 11 odst. 3](#) vůči státnímu zástupci pověřenému výkonem dozoru podle [§ 4a](#) může vykonávat pouze pověřený státní zástupce nejbližší vyššího státního zastupitelství, kterému rovněž přísluší právo dohledu podle [§ 9 odst. 1 a 2](#)."

3. Za [§ 19](#) se vkládá nový [§ 19a](#), který zní:

"§ 19a

Výkonem dozoru podle [§ 4a](#) a výkonem oprávnění uvedených v [§ 11a](#) pověřuje státní zástupce přidělené k určitému státnímu zastupitelství nejvyšší státní zástupce."

ČÁST TŘETÍ

Změna [zákona o Vězeňské službě a justiční stráž](#)

§ 84 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Zákon č. [555/1992 Sb.](#), o Vězeňské službě a justiční stráž České republiky, se mění takto:

1. V [§ 2 odst. 1 písmeno a\)](#) včetně poznámek pod čarou č. 1) a 2) zní:

"a) spravuje a střeží ústavy, v nichž se vykonává vazba a trest odnětí svobody, odpovídá za střežení ústavů, které jsou podle zvláštního právního předpisu¹⁾ spravovány jinou osobou než Vězeňskou službou, a odpovídá za střežení věznic pro místní výkon trestu, které jsou provozovány obcemi podle zvláštního právního předpisu.2)

1) [§ 13 zákona č. 169/1999 Sb.](#), o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů.

2) [§ 59 zákona č. 169/1999 Sb.](#)"

Dosavadní poznámky pod čarou č. 1) až 5) se označují jako poznámky pod čarou č. 3) až 7), a to včetně odkazů na poznámky pod čarou.

2. V [§ 17 odst. 2](#) se písmeno g) zrušuje; dosavadní písmena h) až m) se označují jako písmena g) až l).

3. V [§ 17](#) se doplňuje odstavec 5, který zní:

"(5) Je-li vzhledem k předchozímu chování odsouzeného, který vykonává trest ve věznici se zvýšenou ostrahou nebo

s ostrahou, důvodná obava, že by se mohl chovat násilným způsobem, lze při jeho předvádění použít donucovací prostředky uvedené v odstavci [2 písm. b\), c\) a e\)](#) i bez splnění podmínek stanovených v [odstavci 1](#). Příslušník je oprávněn takové donucovací prostředky použít, pokud to je ke splnění účelu úkonu nezbytné."

ČÁST ČTVRTÁ

zrušena

§ 85 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

zrušen

ČÁST PÁTÁ

§ 86 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2000.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

Vybraná ustanovení novel

[Čl. IV zákona č. 58/2017 Sb.](#)

Přechodné ustanovení

Odsouzení zařazení k výkonu trestu odnětí svobody do věznice s dohledem za nedbalostní trestné činy se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona považují za umístěné do oddělení s nízkým stupněm zabezpečení, odsouzení zařazení k výkonu trestu odnětí svobody do věznice s dohledem za jiné než nedbalostní trestné činy za umístěné do oddělení se středním stupněm zabezpečení a odsouzení zařazení k výkonu trestu odnětí svobody do věznice s dozorem a do věznice s ostrahou za umístěné do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení, nestanoví-li Vězeňská služba jinak.

1) Zákon č. [555/1992 Sb.](#), o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky.

3b) [§ 2 odst. 1 písm. c\) zákona č. 218/2003 Sb.](#), o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).

4) Zákon č. [40/2009 Sb.](#), trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [141/1961 Sb.](#), o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

5) Zákon č. [372/2011 Sb.](#), o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [48/1997 Sb.](#), o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [592/1992 Sb.](#), o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

6) Vyhláška č. [157/1964 Sb.](#), o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích.

Vyhláška č. [32/1969 Sb.](#), o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích.

7) [§ 116 zákona č. 40/1964 Sb.](#), občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

8) Zákon č. [3/2002 Sb.](#), o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. [4/2003 Sb.](#)

9) Zákon č. [108/2006 Sb.](#), o sociálních službách.

10) Zákon č. [262/2006 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [174/1968 Sb.](#), o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [133/1985 Sb.](#), o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

- 12) [§ 238 až 247 zákona č. 262/2006 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- Úmluva o noční práci mladistvých zaměstnaných v průmyslu, vyhlášená pod č. [460/1990 Sb.](#)
- 13) [§ 93 zákona č. 262/2006 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 15) [§ 258 zákona č. 99/1963 Sb.](#), občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- 16) [§ 250 zákona č. 262/2006 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 17) [§ 265, 269 a 270 zákona č. 262/2006 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 18) [§ 365 až 393 zákona č. 262/2006 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 19) [§ 266 až 268 zákona č. 262/2006 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 20) [§ 250 a násl. zákona č. 99/1963 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 22) [§ 39 zákona č. 155/1995 Sb.](#), o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- 23) Zákon č. [48/1997 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.